

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАХОДІВ ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПОЗИЦІЙ ВІТЧИЗНЯНИХ ВИРОБНИКІВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРИВ

А.Ш. Хамідова, аспірант*

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
ім. В. Гетьмана»

Досліджено сучасний стан вітчизняної галузі мінеральних добрив. Виявлено основні проблеми та загрози, що постали перед вітчизняними виробниками мінеральних добрив. Розроблено рекомендації щодо зміцнення їх конкурентних позицій.

Постановка проблеми. Щорічне зростання потреб у збільшенні ефективності рослинництва з боку як національних, так і зарубіжних аграріїв обумовлює позитивну тенденцію щодо розвитку галузі мінеральних добрив України. Але поступове подорожчання природного газу, енергоємність та зношеність виробничих потужностей, лімітування ввозу добрив з боку країн імпортерів є суттєвою загрозою втрати конкурентних позицій вітчизняних виробників.

---

* Науковий керівник – А.К. Шафалюк, д. е. н., доцент

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. Згідно із змістом останніх досліджень та публікацій відносно сучасного стану галузі [1, 2, 3, 4], у більшості випадків їх автори аналізують існуючі загрози та проблеми галузі за двома основними групами.

Мета дослідження. Розробка заходів щодо зміцнення конкурентних позицій вітчизняних виробників мінеральних добрив.

Виклад основного матеріалу. В узагальнюючому вигляді до першої групи проблем можна віднести ті, що головним чином пов'язані із політикою протекціонізму ряду країн Європейського Союзу. Серед них – збільшення митних зборів, квотування, а також заборона ввозу деяких видів мінеральних добрив. Так, однією з нових вимог, що висувається Україні з боку країн ЄС, СОТ та інших імпортерів, є сертифікація підприємств на відповідність міжнародним стандартам, які виступають гарантом якості й безпеки продукції [2, с.70].

Наступна група проблем вітчизняної галузі мінеральних добрив, що зазвичай розкривається у публікаціях, – сировинна. Виробництво мінеральних добрив в Україні значною мірою залежить від поставок газу, які здійснюються з Російської Федерації. Крім того, в структурі собівартості більшості мінеральних добрив витрати на газ займають значну питому вагу (50-80%). Тому вигідне конкурентне положення вітчизняних мінеральних добрив, що обумовлюється, перш за все, їх ціновою перевагою, у майбутньому може бути втрачено [3, 4, с.5-6].

У зв'язку з цим, виникає об'єктивна необхідність у визначенні заходів, що спрямовані на зміцнення конкурентних позицій вітчизняних виробників мінеральних добрив на існуючих ринках збуту. Спираючись на проведений аналіз існуючих загроз та проблем сьогодення, що постали підприємствами галузі, розкриємо можливі шляхи щодо їх подолання:

1. Проходження сертифікації на відповідність міжнародним стандартам з управління якістю, охорони навколишнього середовища та ін.

2. Встановлення режиму довіри та партнерських взаємин із контрагентами шляхом ведення сумлінної та відповідальної ділової практики.

3. Залучення інвестицій, а при можливості спрямування власних коштів підприємства на оновлення виробництва, впровадження більш економічних й ресурсозберігаючих технологій та обладнання.

Висновки. Підсумовуючи, слід зазначити, що всі вищенаведені заходи або відповідають змісту окремих напрямів соціально-відповідального маркетингу підприємства, або відображають його причинно-наслідковий характер. На нашу думку,

тісний зв'язок за змістом між характером запропонованих заходів та сутністю соціально відповідальної діяльності підприємства обумовлюється об'єктивною вимогою сучасних ринкових відносин.

Список використаних джерел

1. Химпром Украины: площадки и хозяева [Електронний ресурс]. – www.newchemistry.ru/printletter.php?n_id=3858.
2. Пантелеева Е. Обзор рынка минеральных удобрений // Евразийский Химический Рынок. – Симферополь.: 2006. – № 4. – С. 56-74.
3. Огляд ринку мінеральних добрив // Галузеві дослідження. Кредит рейтинг[Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.credit-rating.com.ua.
4. «Стратегія розвитку хімічного комплексу України у 2007-2015 роках» // Контракти. – К.: 2009. – №6 от 09.02.09. – С. 5-6.